

Kako zainteresovati dete za aktuarstvo

U okviru predstavljanja profesija roditelja u OŠ „Radoje Domanović“ dobio sam priliku da trinaestogodišnjake upoznam sa aktuarskom profesijom. Priznajem da je to izgledalo kao ozbiljan izazov. U ovoj kolumni ću predstaviti kako sam ovo izveo uz pomoć ChatGPT-a

AKTUARSTVO JE JEDNA OD NAJPOPULARNIJIH PROFESIJA u svetu i godinama se nalazi u prvih deset najboljih profesija na rang listi u Americi. Većina odraslih ljudi u Srbiji nije čula za aktuarstvo, dok su deca u tinejdžerskom uzrastu eventualno čula za aktuare jedino ako im roditelji rade u osiguravajućim kompanijama. U okviru predstavljanja profesija roditelja u OŠ „Radoje Domanović“ dobio sam priliku da trinaestogodišnjake upoznam sa aktuarskom profesijom. Priznajem da je to izgledalo kao ozbiljan izazov, jer učenici sedmog razreda ne razumeju mnoge termine koji se koriste za opis aktuarskog posla, kao što su rizici, tehničke rezerve, finansijski izveštaji itd. U ovoj kolumni ću predstaviti kako sam ovo izveo uz pomoć ChatGPT-a, s ciljem da možda još neki čitalac to pokuša kod kuće i tako na vreme obezbedi osiguravajućim kompanijama više aktuara u

budućnosti, a svojoj deci kvalitetan izbor budućeg zanimanja. Slajdove treba shvatiti kao celine, sa objašnjenjima, a ne kako bi trebalo da izgledaju na formalnoj prezentaciji.

✎ **Piše: BRANKO PAVLOVIĆ,**
*predsednik Udruženja aktuara
Srbije i član IO Globos osiguranja*

budućnosti, a svojoj deci kvalitetan izbor budućeg zanimanja. Slajdove treba shvatiti kao celine, sa objašnjenjima, a ne kako bi trebalo da izgledaju na formalnoj prezentaciji.

■ Slajd 1: Šta je aktuar?

1. Aktuar je stručnjak koji proučava podatke o novcu i rizicima

1.1. Zna li neko šta je rizik? - Rizik znači mogućnost da se nešto loše dogodi.

1.1.1. Na primer, vožnja bicikla može biti zabavna, ali postoji rizik da padnete i povredite se.

1.1.2. Rizik može imati posledice, koje mogu biti manje ili veće. Na primer, ako ne završite domaći zadatak, rizikujete da dobijete lošu ocenu.

1.1.3. Može se upravljati rizikom tj. može se smanjiti rizik, npr. od povrede glave nošenjem kacige prilikom vožnje bicikla.

2. Postoji i šaljiva definicija aktuara i njihovog posla:

2.1. Aktuar je neko ko Vam govori o problemu za koji nikada niste mislili da imate, na način koji ne možete da razumete.

3. Aktuar koristi matematiku i statistiku za proučavanje različitih podataka kako bi predvideo buduće događaje koji se tiču novca i finansija.

3.1. Zna li neko šta je statistika? - Statistika je način prikupljanja, organizovanja, analiziranja i tumačenja podataka kako bismo dobili korisne informacije. Npr. ako želimo da saznamo nešto više o visini dece u razredu, možemo napraviti tabelu ili grafikon koji prikazuje visinu svakog učenika. Na osnovu tih podataka, možemo doći do zaključka o prosečnoj visini učenika svakog razreda.

4. Vic

Zašto je aktuar uvek dobar u matematici?

Zato što uvek ima puno brojeva na svom računaru u banci!

■ Slajd 2: Gde i šta rade aktuari?

1. Aktuari rade u osiguravajućim kompanijama, bankama, penzijskim fondovima itd.

1.1. Zna li neko šta je osiguravajuća kompanija? - Osiguravajuća kompanija je firma koja prodaje osiguranje. Osiguranje je način da se zaštitimo od neočekivanih događaja, poput bolesti, saobraćajne nesreće ili krađe. Kada platimo određenu sumu novca osiguravajućoj kompaniji, ona preuzima naš rizik i obećava da će nam isplatiti novac ako se dogodi nešto loše i tako nadoknadi štetu koju nam je taj događaj napravio.

1.2. Zna li neko šta je penzijski fond? - Penzijski fond je kao velika kutija u koju ljudi stavljaju novac tokom svog radnog veka, svakog meseca, kada dobiju platu. Penzijski fond koristi ovaj novac da bi ljudima isplatio određenu sumu novca svakog meseca kada odu u penziju, tako da imaju novac za život i kada prestanu da rade i više ne dobijaju platu.

2. Posao aktuaru je da rade s velikim količinama podataka kako bi predvide-li buduće događaje i tako pomognu tim kompanijama da upravljaju novcem i rizicima.

3. Vic

3.1. Kakva je razlika između aktuaru i boga? Bog ne misli da je aktuar.

■ Slajd 3: Kako aktuar pomaže osiguravajućim kompanijama i penzijskim fondovima?

1. Aktuar pomaže osiguravajućim kompanijama da odrede koliko treba da naplate za osiguranje npr. automobila.

2. Proučava kolika je verovatnoća da će se nešto loše desiti i koliko će koštati da se to popravi.

2.1. Zna li neko šta je verovatnoća? - Verovatnoća je način da se izrazi koliko je nešto verovatno da će se dogoditi ili ne. Može se izraziti kao broj od 0 do 1, pri čemu je 0 potpuno neverovatno, a 1 potpuno sigurno da će se desiti. Na pri-

mer, ako bacimo novčić, verovatnoća da će pasti glava je 0,5, jer postoji jednaka šansa za glavu ili pismo, dok je npr. verovatnoća 0 da ćemo potrošiti novac, ako ga ne izvadimo iz kasice.

3. Vic

3.1. Zašto aktuar unosi bombu u avion? Zato što je verovatnoća da se nađu dve bombe u avionu višestruko manja nego da ima samo jedna bomba koju bi uneo neko drugi.

3. Aktuar pomaže penzijskim fondovima da planiraju koliko novca treba prikupiti svake godine za sve penzije koje treba isplatiti u budućnosti.

4. Proučava koliko će dugo ljudi živeti i koliko će novca biti potrebno za njihove penzije.

■ Slajd 4: Zašto je posao aktuaru važan?

1. Posao aktuaru je važan jer pomaže kompanijama da donose bolje finansijske odluke.

1.1. Zna li neko šta su finansijske odluke? - Finansijske odluke su odluke koje donosimo o tome kako ćemo koristiti novac koji imamo. To može uključivati način kako trošimo novac, kako štedimo ili investiramo ili kako planiramo buduće trošenje. Na primer, odluka da kupimo nešto što želimo može uticati na to koliko novca ostaje za druge stvari, dok odluka da štedimo novac može nam pomoći da imamo više novca za budućnost.

2. Aktuari pomažu u rešavanju novih izazova npr. u određivanju cene osiguranja za autonomne automobile, za koje niko ne zna koliko će biti uspešni u izbegavanju sudara ili za električne automobile za koje se ne zna koliko se zaista oštete prilikom sudara.

3. Aktuari pomažu da se smanje rizici i da se novac pametno koristi.

4. Akturstvo je jedna od najpopularnijih profesija u svetu i godinama se nalazi u TOP 10 na rang listi u Americi.

5. Vic

5.1. Grupa ljudi je u poseti Velikom kanjonu u SAD i turistički vodič pita da li iko zna koja je starost kanjona. Aktuar diže ruku i reče: „Milion i tri godine!“ Vodič je zapanjen i pita aktuaru kako je znao tako precizan odgovor. Aktuar odgovori: „Pre tri godine sam posetio ovaj kanjon i jedan vodič nam je tada rekao da je kanjon star milion godina.“

